

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 552/2011-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., A. B., Ľ., F. N., S., C. P., B., spoločnosti R., s. r. o., F. S., H., Z. S., B., L. S., B., C. V., S., Ľ. V., S., zastúpených advokátkou JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 184/2004 a takto

rozhodol:

Sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., A. B., F. N., C. P., spoločnosti R., s. r. o., F. S., Z. S., L. S., C. V. a Ľ. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2011 doručená sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., A. B., F. N., C. P., spoločnosti R., s. r. o., F. S., Z. S., L. S., C. V. a Ľ. V. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 184/2004 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Z podania sťažovateľov najmä vyplýva *«Sťažovatelia... podali k OS Bratislava III dňa 14. 12. 2004 v pozícii navrhovateľov (a v procesnom spoločenstve) návrh na nariadenie predbežného opatrenia voči presne špecifikovaným majetkovým hodnotám svojich dvoch dlžníkov. Dňa 21. 12. 2004 navrhovatelia svoje podanie argumentačne doplnili. O návrhu súd v zákonnej lehote (podľa § 75 ods. 4 OSP) nerozhodol.*

Dňa 21. 01. 2005 navrhovatelia súdu predložili úpravu petitu a svoje podanie argumentačne doplnili ďalším listom z 24. 01. 2005.

Až dňa 16. 02. 2005 bolo právnenému zástupcovi navrhovateľov doručené zamietavé uznesenie OS Ba III č. 27 Cb 184/2004 z 27. 01. 2005. Voči tomu podali navrhovatelia dňa 24. 02. 2005 odvolanie s poukazom na už vtedy v tlači a na internete dostupné informácie o nekorektných postupoch dlžníkov (osobitne a. s. S.). Žalobcovia upozornili aj na relevantnú judikatúru. Dňa 09. 03. 2005 navrhovatelia svoje odvolanie argumentačne doplnili. Ďalší procesný postup v danej veci navrhovatelia urgovali listom, adresovaným Krajskému súdu v Bratislave (z 10. 6. 2005). Reakciou bolo vrátenie originálu tejto písomnosti s poznámkou vedúcej spisovej kancelárie KS Ba, že spis bol bez rozhodnutia vrátený na OS Ba III s príkazom na doplnenie, teda odstránenie procesných chýb.

Dňa 02. 10. 2006 navrhovatelia žiadali OS Ba III o informáciu k aktuálnemu stavu veci. Neprišla ani len zdvorilostná odpoveď. Spis medzitým „chodil hore-dole“ medzi OS Ba III a KS Ba. KS Ba opakovane upozorňoval OS Ba III na procesnú chybu a OS Ba III to ignoroval.

Po zmene právneho zástupcu navrhovatelia listom z 22. 09. 2009 požiadali o riadiaci zásah JUDr. R. M., vtedajšieho predsedu OS Ba III. Neprišlo k žiadnej reakcii a preto navrhovatelia uvedenému kompetentnému funkcionárovi OS Ba III poslali ďalší list (z 18. 11. 2009). Až potom prišla odpoveď z 14. 12. 2009, úplne ignorujúca, že OS Ba III uznesením nerozhodol o prerušení konania ale cit. odvolanie žalobcov tiež nebolo riadne procesne vybavené.

Keď KS v Bratislave dvakrát s konečnou platnosťou v merite veci rozhodol v prospech žalobcu R. s. r. o. a pre renitentný postoj dlžníckej a. s. L. musela firma R. s. r. o. iniciovať exekučné konanie, zistilo sa, že dlžník disponuje veľmi obmedzenými prostriedkami a „horko-ťažko“ sa len v jednom prípade podarilo dosiahnuť platným právom predvídanú vymožitelnosť práva. Podobný problém mal aj C. P. (jeden zo sťažovateľov) so svojim nárokom, opierajúcim sa o právoplatný a vykonateľný rozsudok OS Ba III č. 22 Cb 35/2005 z 18. 04. 2006, keď po značných peripetiách mohol v r. 2011 iniciovať exekúciu.

... Je teda faktom, že :

- voči uzneseniu OS Ba III č. 27 Cb 184/2004 z 27. 01. 2005 podali žalobcovia odvolanie dňa 25. 02. 2005, lebo nesúhlasili s nenariadením predbežného opatrenia. O tomto odvolaní nie je dodnes rozhodnuté.

- Pred šiestimi rokmi (sic!) vznikla zákonná procesná prekážka - voči jednému zo žalovaných: a. s. S. bol uznesením KS Ba č. 3 K 223/2004 dňa 22. 03. 2005 vyhlásený konkurz. K tomu OS Ba III mal zákonnú povinnosť reagovať vydaním uznesenia o prerušení konania. Tvrdíme, že tento procesný krok je triviálny a v činnosti súdov, samozrejme aj v činnosti OS Ba III rutinný.

OS Ba III takto - ex offo - prerušil konanie vo všetkých našich desiatich sporoch o zaplatenie dlhu. ...

- Na popísanú skutočnosť KS Ba opakovane podriadený OS Ba III upozorňoval. K náprave ale dodnes neprišlo. ...

- Podľa nám dostupných informácií nikdy OS Ba III nevydal uznesenie o prerušení konania (pre zákonnú prekážku vyhláseného konkurzu voči a. s. S.), teda opísaná procesne chybná a neefektívna činnosť Okresného súdu Bratislava III zapríčinila právnu neistotu na strane účastníkov tangovaného súdneho konania. Konanie nie je prerušené, no odvolanie žalobcov voči uzneseniu OS Ba III č. 27 Cb 184/2004 z 27. 01. 2005 nebolo riadne postúpené na nadriadený súd.

Sťažovatelia upustili od zasielania ďalších sťažností do rúk vedenia OS Ba III, lebo ich úsilie sa ukázalo ako bezvýsledné a aktuálne sťažovateľmi zaznamenaná zmena tiež nedáva sťažovateľom garanciu efektívnej sťažnosti (podľa noriem zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch). ...

Sťažovatelia (kvalifikovane predpísaným spôsobom zastúpení) sú si vedomí, že náležitosťou ústavnej sťažnosti je aj skutková a právna konkretizácia potrebná na prijatie veci na ďalšie konanie. Tá musí byť povinne uvedená v rozsahu, v akom by sa ústavná sťažnosť mala prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 ZoÚS) - II. ÚS 117/2005. Preto v... tejto ústavnej sťažnosti pravdivo opísali existujúcu situáciu. Pravdivosť ich tvrdení je verifikovateľná obsahom súdneho spisu, vedeného na OS Ba III pod. č. 27 Cb 184/2004. ...

Nakoľko sa nazdávame, že uvedeným postupom Okresného súdu Bratislava III došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľov, podávame túto ústavnú sťažnosť proti porušovaniu základných práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Právne rušivý stav v neprospech žalobcov (sťažovateľov v danom kontexte ústavnej sťažnosti), vyplýva z toho, že prvostupňový súd nepostupuje v zhode s platným právom, čím porušuje základné práva a slobody sťažovateľov. Nutnosť podania ústavnej sťažnosti v legitímnom záujme sťažovateľov odôvodňuje bezvýhodiskovosť situácie, ktorej vážnosť vnímajú sťažovatelia mimoriadne citlivo predovšetkým z dôvodu zlyhania súdneho orgánu ochrany práva, ktorý šesť rokov nekonal. ...

Postupom porušovateľa (OS Bratislava III) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci v súdnom konaní bez zbytočných prietáhov. Konkrétne porušovateľ svojím postupom porušil čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez zjavných príčin a najmä vzhľadom na charakter prejednávaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, svojou protrahovanou nečinnosťou spôsobuje sťažovateľom extrémne veľké ťažkosti. Predmetná vec zo skutkového, ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej náročnosti a právnej zložitosti - ba dá sa povedať, že v činnosti justície je obvyklá; „technológia“ preukazovania situácie a rozhodovania o predbežných opatreniach je súdom dostatočne známa a po dlhých desaťročiach až rutinná. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v napádanom konaní, poukazujeme aj na § 6 Občianskeho súdneho poriadku..., ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Ďalej poukazujeme na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Na horeuvedené fakty sme porušovateľa opakovane upozornili. Naša snaha sa ale nestretla s adekvátnou reálnou odozvou vedenia OS Bratislava III.

Pre výraznú intenzitu zásahu do práv sťažovateľov - dodnes nieje o ich návrhu rozhodnuté, pričom sa výrazne zmenili majetkové pomery na strane žalovaného a ku dnešnému dňu ten už dosiahol skoro 70 % zadĺženosti v porovnaní so svojim imaním, žiadajú sťažovatelia, aby im bolo spoločne a nerozdielne priznané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- €. ...

Z vyššie popísaného postupu prvostupňového súdu (OS Ba III) vyplýva, že on ako porušovateľ svojim postupom porušil právo sťažovateľov priznané Ústavou Slovenskej republiky. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj na fakt, že porušovateľ svojim postupom dlhodobo a sústavne porušuje právo sťažovateľov, garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, žiadame Ústavný súd SR, aby po náležitom zistení skutkového stavu vyhovel sťažnosti a vydal tento náleží

1) Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn.: 27 Cb 184/2004 porušil právo sťažovateľov..., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2) Okresnému súdu Bratislava III sa v konaní vedenom pod sp.zn.: 27 Cb 184/2004 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3) Sťažovateľom... sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- € (slovom desaťtisíc Eur), ktoré Okresný súd Bratislava III povinný spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľom..., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Okresný súd Bratislava III je povinný spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľom... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do troch dní od doručenia tohto nálezu na účet ich právnej zástupkyne JUDr. J. F. ...»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 184/2004 dochádza k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (mutatis mutandis II. ÚS 26/95).

Sťažovatelia neuviedli (zamlčali), že o sťažnosti na prietahy v konaní okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 27 Cb 184/2004 bolo ústavným súdom už rozhodnuté nálezom sp. zn. III. ÚS 20/2010 z 27. októbra 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. novembra 2010. V rámci tohto (prvého) konania neboli ústavným súdom zistené prietahy v konaní okresného súdu. Ústavný súd pripomína, že v čase (prvého) rozhodovania ústavného súdu o prietahoch v konaní napadnuté konanie pred okresným súdom bolo z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok odporcu podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a platným v čase rozhodovania prerušené, pričom na pokračovanie v tomto konaní nebol udelený súhlas správcu konkurznej podstaty.

Ústavný súd vykonal dopyt na okresnom súde, v akom stave sa nachádza vec sťažovateľov a aké úkony boli vykonané okresným súdom vo veci od 16. novembra 2010.

Z prehľadu procesných úkonov je zrejmé, že okresný súd od vrátenia spisu s nálezom ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 20/2010) po zmene návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 10. marca 2011 predložil 9. mája 2011 vec odvolaciemu súdu s opravným prostriedkom. Odvolací súd rozhodol uznesením z 9. júna 2011 o zastavení návrhu na vydanie predbežného opatrenia a vec bola vrátená 14. júna 2011 okresnému súdu. Z dôvodu

podaného dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu vykonal okresný súd všetky potrebné úkony (výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, zaslanie vyjadrení protistrane atď.) a predložil 23. septembra 2011 na rozhodnutie dovolaciemu (najvyššiemu) súdu.

Doterajšia dĺžka konania vedeného okresným súdom po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 20/2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. novembra 2010, do podania ústavnej sťažnosti 3. júna 2011 (t. j. necelých 7 mesiacov) nenasvedčuje tomu, že by v napadnutom konaní v rozhodnom období došlo k zbytočným priet'ahom.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného chronologického prehľadu podstatných úkonov okresného súdu v období po 16. novembri 2010, keď nadobudol právoplatnosť nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 20/2010, sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na to, že činnosť okresného súdu v zásade smerovala k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľov a nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných priet'ahov v konaní v takom rozsahu a intenzite, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

V danom štádiu napadnutého konania neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľov po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2011